

Gebruiksaanwijzing

Teksten-tekstsoorten, groep 5-6

Betekenisnetwerk: tekstsoort, instrueren, doel, gebiedende wijs

Meester Job wil een les geven over het lezen van een gebruiksaanwijzing. Ter inleiding leest hij een stukje voor uit een bijsluiter van de medicijnen die hij moet slikken tegen hooikoorts.

Om de leerlingen nader kennis te laten maken met deze tekstsoort, heeft hij allerlei handleidingen, bijsluiters en gebruiksaanwijzingen meegenomen: van spelletjes, een mobiel, een meubelstuk, medicijnen etc. Hij legt deze op verschillende tafels en laat de leerlingen er in groepjes naar kijken. Een van de leerlingen zegt: 'Dit zijn gebruiksaanwijzingen.' 'Hoe zie je dat? Hoe komt het dat je weet dat dit een gebruiksaanwijzing is?' vraagt Job. De leerlingen noemen verschillende kenmerken: vorm, inhoud, taalgebruik.

Vervolgens krijgen de leerlingen de opdracht om te kijken naar hoe een gebruiksaanwijzing in elkaar zit. 'Welke taal staat er in? Waarom is deze tekst geschreven, wat is het doel? Hoe is de tekst geschreven?' De leerlingen ontdekken dat in een gebruiksaanwijzing vooral de gebiedende wijs staat en dat het je helpt bij het begrijpen van hoe je iets moet doen: het is een 'doe-tekst'. 'De tekst bestaat inderdaad uit instructies', vult Job aan. 'We noemen deze teksten instructieve teksten'. Job vraagt ook nog of de volgorde van de tekst belangrijk is. De leerlingen zijn het daarover niet eens. De ene leerling zegt: 'Je moet de stappen volgen, want ze volgen elkaar op'. Een andere leerling zegt: 'Maar je kunt soms ook stukken overslaan, al is het binnen die stukken wel belangrijk om de stappen te volgen.' 'Bijvoorbeeld bij een speluitleg'. 'Bij een recept moet je wel van A tot Z de stappen volgen' zegt Meta. 'Een recept is inderdaad ook een soort gebruiksaanwijzing' zegt Job. Hij sluit af met de conclusie dat stappen belangrijk zijn, maar dat het aan het soort gebruiksaanwijzing ligt of de volgorde van de stappen belangrijk is."

Bron: Bodhi Oonk, leerkracht basisschool Sint Jozef (groep 6), Winterswijk

Een **handleiding** of **gebruiksaanwijzing** is een schriftelijke of digitale instructie waarin beschreven staat hoe men een product of dienst kan gebruiken. <https://www.encyclo.nl/>